

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Cenk. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inzerat. Podružnica: Novo mesto.

SCLOVENECE

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega Izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Vojno poročilo št. 1069

Italijansko-nemški protinapadi v Tunisu

Italijanska torpedna letala potopila sovražno motorno torpedovko in en parnik torpedirala - Sestreljenih je bilo 17 nasprotnih letal

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na tuniškem bojišču se boji nadaljujejo: močni krajevni protinapadi italijanskih in nemških oddelkov so se ugodno iztekli.

Podnevi so nemški lovci sestrelili dve letali, štiri nadaljnja pa protiletalsko topništvo.

Nasa letala so s torpedom zadela nek parnik v Phillippevillskem sidrišču, zažgala in potopila eno motorno torpedovko v srednjem Sredozemlju in zbil štiri »Curtiss« nad Sicilskim prelivom.

Nasprotni bombniki so povzročili večeraj izgubo in škodo v Napoliju, Messini, Sirakusi in Lampedusi; sedem štirimotornikov je bilo sestreljenih v bojih z našimi lovci: štirje v Napoliju, dva v Messini, eno pa ob obali v Agrigentu.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1069:

Zaradi sovražnih napadov, omenjenih v današnjem vojnem poročilu, je obžalovati med civilnim prebivalstvom naslednje žrtve: doslej je bilo ugotovljenih 41 mrtvih in 88 ranjenih v Napoliju; trije mrtvi in 12 ranjenih v Messini, pet ranjenih skupno v Siracusi in Lampedusi.

Vladar obiskal žrtve v Grossetu

Rim, 29. apr. AS. Nj. Vel. Kralj in Cesar je v spremstvu prvega pribočnika šel večeraj v Grosseto, kjer je obiskal ranjene, žrtve nasprotnikovega letalskega napada, ter slehernemu povedal nekaj tolažilnih besed. Nato je izkazal čast žrtvam divjaškega pokolja in je obiskal prizadete kraje. Pot vzvišenega vladarja je bila povod za manifestacije goreče ljubezni do domovine ter vdanosti do Savojske vladarske hiše.

Seja ministrskega sveta za preskrbo in cene

Rim, 29. apr. AS. Večeraj ob 17 se je pod Ducejevim predstvom sešel medministrski odbor za vzporeditev preskrbe, razdelitve in cen. Seja se je nehala ob 19.10 in se bo nadaljevala 30. aprila ob 17.

Žrtve v Grossetu

Rim, 29. aprila. AS. Število mrtvih med civilnim prebivalstvom, ki so bili žrtve zadnjega letalskega napada na Grosseto, je po zadnjih podatkih naraslo na 145. Ranjenih je 265, od tega 100 lažje. Žrtve, po večini ženske in otroci, so pobili sovražni letalci, obstreljujoč jih s strojnimi in nizkem poletu. Ameriški štirimotorni kot so namreč prileteli visoko nad morjem, nato pa so se spustili nad središče mesta. V nekem sestreljenem štirimotorniku je bilo 10 članov posadke, od katerih so se še štirje poslužili padal in so bili težko ranjeni.

Nasprotna propaganda o napadu na Bari

Rim, 29. apr. AS. Nasprotnikova propaganda o napadu bombnikov vrste »Liberator« na letališče v Bariju takole poroča: »Pravijo, da je Bari takorekoč zletel v zrak in da je zbrisan z zemljevida. »Liberatorji« so leteli čez cilj v zaporednih valovih, zadevali stroje na tleh, letalske lope, skladišča goriva in oklepna vozila.«

Salazar o bodoči ureditvi sveta

Lizbona, 28. apr. AS. Ob 15-letnici, odkar je bil imenovan za finančnega ministra, je imel portugalski ministri predsednik Salazar portugalskemu narodu govor, ki mu je dal naslov: »Nadela in delo portugalske narodne revolucije z ozirom na notranji in mednarodni položaj.«

Predsednik Salazar je potem govoril o nevtralnosti Portugalske ter je poudaril, da je Portugalska mogla ostati nevtralna v najtežjih sedanjih trenutkih ter za ceno hudih žrtev, in je zato zaslužila ugled pri vseh. Nato je govoril o položaju Portugalske z ozirom na vojni in povojni čas ter dejal, da je tudi na Portugalsko vplivala sedanja vojna in da bo nanjo vplivala preureditev sveta, ki bo prišla po vojni. Gotovo je, da bo bodoče življenje, čeprav se bo moralo ravnati po splošnih nazorih, deloma odvisno od zmagovalcev in od stanja njihovih sil v trenutku, ko bo vojna končana. Prav zaradi tega in spričo dejstva, da na nobeni strani doslej še niso povedali točnih načrtov, utegne ta vojna še dolgo trajati. Vsekakor pa ni nobenega dvoma, da bo vse moralo temeljiti na dveh načelih: na redu in na mednarodnem sodelovanju. Če ne govorimo o komunizmu, ki bo vedno ustvarjal samo nered, bo prva skrb vseh narodov, znova upostavitvi red, kjer ga ni, in ga obdržati, kjer ga imajo. Samo komunizem ne bo teh misli. Komunizem predstavlja najvzvišenejšo vprašanje človeštva vseh časov, to se pravi vprašanje temeljnega pojmovanja individualnega in socialnega življenja spričo hude nevarnosti za zahodno in krščansko omiko.

Salazar si je nato zastavil vprašanje, ali bo vzajemnost med narodi temeljila na nadnacionalni, evropski ali svetovni organizaciji ter izrekel trdno prepričanje, da v dvajsetem stoletju nihče ne bo mogel rešiti svetovnega vprašanja kako drugače, kakor tako, da vstanejo spet svobodni in neodvisni

Hitlerjev glavni stan, 29. aprila: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Ob kubanjskem mostišču in jugovzhodno od Leningrada so ostali sovražni napadi brezuspešni. Na ostalih odsekih vzhodnega bojišča je dan mirno potekel.

Nemško letalstvo je brez lastnih izgub uničilo 52 sovjetskih letal.

V Tunisu je bila severovzhodno od Medžes El Baba nadmočna skupina sovražnih tankov, ki se ji je posrečilo vdreti v naše postojanke, v bojih z nemškimi rezervami potolčena in v protinapadu s težkimi sovražnimi izgubami vržena nazaj preko svojih izhodnih postojank. Na ostalih odsekih tuniskega bojišča

Novorosijsk - steber kubanjskega mostišča

Berlin, 29. aprila. »Völkischer Beobachter« je objavil danes zemljevid sedanje bojeve črte na vzhodnem bojišču, ki poteka od obal Finskega zaliva, nato pa gre po reki Volhov in sega do Ilmenskega jezera. Od tukaj teče črta po reki Lovat, prekorači Duno, nato gre vzhodno od Smolenska in naprej preko pokrajin Brijansk in Orel ter do izvira reke Oke. Od tukaj krene proti zahodu, kjer gre zahodno od Kurska, nakar se zaobrne proti vzhodu in severno od Harkova dosega Donec. Nato teče nekaj časa ob Doncu, nakar gre v skoraj ravni črti do Azovskega morja, tako da sta Stalin in Taganrog na nemški strani. Od južne obale Azovskega morja do Novorosijske sega nato močna nemška postojanka, znana pod imenom kubanjsko mostišče. Tukaj se vrše zagriženi boji, s katerimi bi Sovjeti zamažali zlomiti nevaren trn ob svojem boku in se polastiti Novorosijske, ki ga še osem mesecev napadajo. Osem mesecev že divjajo hudi boji za posest tega za Sovjete najvažnejšega črnomoškega

so bili krajevni napadi deloma v protinapadu odbiti.

Oddelki nemškega letalstva so na vseh odsekih rtiškega bojišča podpirali kopenske oddelke.

Pred rtičem Bone so lovci zažgali en sovražni hitri čoln.

V noči na 28. april je prišlo v Rokavskem prelivu do boja med zaščitnimi silami neke nemške spremljave in skupino angleških rušilcev, ki so jih spremljali, v katerem sta bila potopljena dva sovražna topniška čolna, dva nadaljnja čolna in en rušilec pa so bili težko poškodovani. Med tem kratkim pa trdim bojem, v katerega je pozneje posegla še skupina so-

vražnih bombnikov, sta bili zgubljeni dve lastni letali, trije bombniki pa so bili sestreljeni.

Preteklo noč so sovražna letala vdrla na severno nemško obalno področje, kakor tudi na področje Vzhodnega morja in Vzhodne Prusije. Bombe so padale brez načrta in nastala je neznatna škoda. Pri teh napadih je bilo sestreljenih 18 sovražnih bombnikov, štirje nadaljnji pa nad zasedenim zahodnim področjem.

Nemška bojna letala so v noči na 29. april vrгла bombe težkega kalibra na nekatere kraje v južni Angliji.

Berlin, 29. aprila. AS. Sovražna letala so zadnjo noč spuščala razdiralne in zažigalne bombe na kraje v severozahodni Nemčiji in vzhodni Prusiji. Na zgradbah je nastala lažja škoda. Po dosedanjih poročilih je bilo sestreljenih osem sovražnih večmotornih letal. Z druge strani se je zvedelo, da so nemška bojna letala zadnjo noč napadla več krajev v južni in južnovzhodni Angliji. Spuščala so velike bombe in povzročila številne požare na zadetih ciljih.

Uspeh slovaških letalcev

Berlin, 29. aprila. AS. Eskadrila slovaških lovcev, ki delujejo na južnem odseku ruskega bojišča, je dosegla v petih mesecih svojo 102. zmago. V zadnjih štirih tednih je eskadrila pod poveljstvom majorja Dumbala sestrelila petdeset sovjetskih letal.

Pavelič na obisku pri Hitlerju

Hitlerjev glavni stan, 29. aprila. AS. Hitler je 27. aprila sprejel v svojem glavnem stanu voditelja Neodvisne Države Hrvatske dr. Ante Paveliča. Hitler se je s Paveličem pogovarjal o vprašanjih, ki se nanašajo na vodstvo skupne vojne osnih sil proti boljševizmu in angleško-amerškemu bogatstvu.

Razgovori, pri katerih so sodelovali nemški

zunanj minister von Ribbentrop, hrvatski zunanji minister dr. Budak, maršal Keitel in general Begič, so potekali v duhu prijateljstva in pristranskega sodelovanja, ki veže Nemčijo z mlado hrvatsko državo in njenim junakištvom. Dr. Pavelič je povedal trdni sklep hrvatskega naroda, da bo ob strani Osnih sil nadaljeval odločilno bitko za svobodo neodvisne Hrvatske in da bo dal na razpolago vse svoje moči, da se doseže zmaga brez kakršnih koli kompromisov s skupnimi nasprotniki narodov, ki so člani trojne zveze.

Na sestanku v Hitlerjevem glavnem stanu sta bila navzoča tudi nemški pooblaščen minister v Zagrebu in glavni poveljnik nemških enot na Hrvatskem gneral Glaise von Horstenau.

Kljub temu, da je Churchill prepovedal Poljakom vsake izjave, je begunska poljska vlada vendar še objavila svoj odgovor na noto sovjetske vlade.

Poljska nota

Berlin, 29. aprila. Kakor poroča »Il Piccolo« iz Berlina, je poljska begunska vlada snoči objavila neko izjavo, ki naj bo očitno odgovor na Molotovljevo noto. Odgovor je bil po vsej verjetnosti sestavljen pri pogovorih, ki jih je imel Sikorski s Churchillom in Edenom. V tem odgovoru begunska vlada odklanja sovjetsko obtožbo, češ da podpira Nemce in izjavlja, da je že čisto v začetku vedela za zadevo v Katinskem gozdu in se je zato obrnila na sovjetskega poslanika, proseč ga, naj ji da zadovoljivo pojasnilo o dogodkih v Katinu. Nota nato izjavlja, da poljska vlada ni nikdar kazala stremiljenj po ozemljih Sovjetske Zveze in na koncu zahteva, naj moskovska vlada dovoli desetina tisočev Poljakov, med njimi mnogo žena in otrok, da zapustijo Sovjetsko Rusijo in da bodo lahko pomnožili vrsto tistih, ki se bore za skupno etvar.

V Berlinu do te note še niso zavzeli nikakega stališča. Politični krogi se omejujejo le na ugotovitve, da bi jo Sikorski rad poceni odnesel in da ima pogum vztrajati v zahtevi, ki je Stalin doslej ni uslišal, to je, naj dovoli Poljakom končno zapustiti Sovjetsko Zvezo.

London v zadregi

Bern, 29. aprila. AS. London sodi poljsko-ruski spor kot zelo obžalovanja vreden. Do tega prepričanja pride, kdor bere londonske liste. »News Chronicle« na primer pripominja, da je zdaj zaradi težavnega položaja prišel čas, ko mora tako angleška kakor ameriška vlada povedati poljski vladi v Londonu svoje mišljenje. Drugi listi naglašajo, da je

vsa angleška prestolnica zadeta z moskovskim odlokom in se boji, da bodo iz tega koraka nastale posledice, ki si jih ne moremo niti misliti ali jih predvidevati. Odkrito priznavajo, da zadnje tedne ni bilo soglasja med zavezniki in da za soglasje med njimi ni bilo potrebne dobre volje. Združene države doslej še niso izrazile svojega stališča. V Londonu pripominjajo, da je Anglija stopila v vojno zaradi Poljske in da tudi ne more pozabiti pomoči, ki jo je dobila od Poljakov. Vendar pa se londonski listi obračajo tudi z ostrimi kritikami na člane nominalne poljske vlade v Londonu in so mnenja, da jih je treba izmenjati. Če se hoče hitro odpraviti ta konflikt, je potrebna sprememba v zadržanju poljske vlade in Poljaki morajo preklicati svojo prošnjo na mednarodni Rdeči križ, v kateri žele, da bi preiskal zadevo v Katinskem gozdu. Nihče ne misli v Londonu braniti poljske vlade in kakor se zdi, so si vsi prisvojili stališče Moskve, kajti če bi drugače ravnali, se boje, da bi razjarili vladajoče kroge v Kremliju.

Še tri nedolžne žrtve

Reggio Calabria, 29. aprila. s. Sovražno zverinstvo, ki mu je samo do ubijanja, je povzročilo nove žrtve. V S. Alessio d'Aspromonte je petletni deček Romeo Francesco pobral eksplozivno pero, kakršne je sovražnik pri svojih napadih spuščal. Fanta je hudo ranilo po trebuhu in po levici, ki mu je močno razmesarilo. Ranjeni sta bili še njegova teta Rosa d'Agostino in mladenka Lorenza Morena.

Ankarski demanti

Budimpešta, 29. aprila. Turški list je objavil novico, češ da se je pri ankarskem zunanjem ministrstvu ustanovil odbor za proučevanje vprašanj, ki jih bo treba rešiti, ko bo nastal mir. To poročilo so v turškem zunanjem ministrstvu zanikali. Zunanji minister je dejal, da ustanovitev takega odbora nima nikakega pomena, ker Turčija ni v vojni in ne smatra za potrebno spremeniti svojo dosedanje smer. (»Piccolo«.)

Stockholm, 29. aprila. AS. V Londonu so uradno potrdili, da je bil potopljen norveški rušilec »Ekdaler«, ki je bil v angleški službi. Imel je 180 članov posadke.

Angleži o bojih v Tunisu

Rim, 29. aprila. AS. Londonska radijska postaja se je v poročilih o vojaških dogodkih na tuniškem bojišču izražala z naslednjimi besedami: »Bitka krvavo divja po vsem bojišču. Naši imajo opravka z naboljšimi četami, ki so odločene dati se pobiti do zadnjega na dobro utrjenih postojankah. Morala ujetnikov je zelo visoka.«

Švedska ladja potopljena

Stockholm, 29. aprila. AS. Švedsko poslaništvo v Londonu je sporočilo zunanjemu ministrstvu, da že dolgo nima poročil o 6000 tonski motorni ladji »Valarene« in da jo zato smatra za izgubljeno. Na krovu te ladje se je nahajalo 88 mož posadke. Skoraj vsi so bili Švedi. Med njimi je bila tudi neka švedska častnikarka.

Nov finski poslanik na Švedskem

Stockholm, 29. aprila. AS. Z letalom je prispl v Stockholm novi finski poslanik George Gribenberg, ki je bil pred kratkim imenovan na to mesto.

Zločin partizanov nad sodnikom dr. Kejžarjem

Ko je v Črmošnjicah izvrševal svojo službo, so ga zajeli partizani in ga nato umorili

V Ljubljani, 29. aprila.

Za meseca februarja je sodnik dr. Mirko Kejžar odšel po službenih opravkih v Črmošnjice v Beli Krajini. Od takrat naprej je sled za njim izginila. Toliko se je že prej izvedelo, da ga je v Črmošnjicah zajela partizanska vojska zaščitna ter ga začasno zaprla v klet neke hiše. Nato je bil poslan na glavno poveljstvo partizanskih sil, ki so se takrat mudile v okolici Gorjancev. Sklepalo se je, da so ga najbrž partizani umorili. Toda točnih poročil ni bilo. Sedaj pa smo dobili zanesljivo vest, da so ga komunisti ubili v vasi Oštre na Hrvaškem, kake štiri ure hoda od meje. Ljudje sicer niso vedeli za njegovo ime, znano pa jim je bilo, da so partizani ubili nekega sodnika Mirka iz Metlike. Po-

kojni sodnik dr. Kejžar je pred smrtjo prosil svoje morilce, naj njegovo smrt sporoče znanemu v Ljubljani, češar pa ti niso storili.

Rajni sodnik dr. Mirko Kejžar je bil zelo znana osebnost v slovenski katoliški javnosti. Bil je neomadeževan značaj, iskreno pobožen, v svoji stroki pa izredno sposoben ter nadarjen. Njegova smrt pomeni strašen zločin nad nedolžnim človekom. Noben izgovor tukaj ni mogoč. Partizansko vodstvo ga je moralo dobro poznati in kaka zamenjava je izključena, saj sedi v vodstvu partizanov tudi njegov bivši tovariš iz sodniške službe Jože Rus, ki je svojega kolega pač dobro poznal. Pomen tega zločina partizanov je tako velik, da ni možno iti kar tako mimo njega. O rajnem dr. Kejžarju bomo pisali še v jutrišnji številki našega lista.

Pridelovanje buč in samopreskrba z oljem

Ker mora v sedanji vojni Evropa sama pridelati vse maslo, ki jih poje, so po vseh državah zlasti povečali pridelovanje rastlinskih masel. Razmeroma lahko je bilo posaditi oljarice, drugi pa je bilo tudi bolj gospodarsko, saj so poskušali z zdavnaj pokazali, da se da na enem hektarju, posejanem z oljnimi rastlinami, pridelati najmanj šestkrat toliko olja, kakor pa živalskih masel, ki bi jih dala živina, krmljena s krmom, pridelano na isti površini.

Poskus pridelovati sončnice na Ljubljanskem barju v večjem obsegu je že lani pokazal, da smo tudi pri nas razumeli potrebo časa. Obnesel se je prav dobro in bo treba saditi sončnice še povsod tam, kjer je za to primerna lega. Najti pa bi bilo treba še oljno rastlino za kraje, kjer sončnice ne dozori. Ali jo imamo?

Buča dozori v vseh naših krajih in jo prav dobro poznajo na Stajerskem, kjer so zadnja desetletja na debelo izdelovali iz bučnih pešk olje. Pri nas so buče sadili vedno le zaradi krme in jih tudi trgali se nezele, tako da pešk ni bilo mogoče uporabiti za pridobivanje olja. V današnjih časih pa bi bilo treba paziti tudi na peške in si poleg živalskih krmil zagotoviti še odstotek masel.

Buče rade zelo bogato in so odlično krmilo za živino. Na več načinov pa se dajo iz buč pripraviti tudi okusne jedi, tako da je buča važna celo za človekovo prehrano. Ker se buče pri ednem načinu shranjevanja drže tri mesece, lahko izračunamo, koliko buč smemo zasadi. V 90 dnevih lahko pokrimo eni svinji do 500 kg buč, enemu govedu pa do 1100 kg buč. Na enem hektarju, zasajanem s samimi bučami, pridelamo od 50.000 do 120.000 kg buč, iz katerih pridobimo do 3000 kg pešk. Te pa dajo do četrtine svoje teže ali še več olja.

Zaleteti se ne smemo, ker še nimamo izkušnje. Najti bo treba najprej najprimernejšo vrsto, zakaj za sedaj moramo ostati pri naši navadni buči

Prva sobota v maju

Prva in obenem zadnja sobota! Lepi maj bo zaključil pobožnost, ki so jih verniki že štiri mesece opravljali v čast Božji Materi. Morda ne toliko njej v čast, kolikor sebi v duhovni prid. Pobožnost do Marijinega srca ima namreč danes izrazito preobrazben značaj. Spada v sklop vseh onih sredstev, ki naj dvignejo zmaterijalizirano človeštvo na višjo raven duhovnosti in nadnaravnega pojmovanja v življenju. Mehkoba, ki veje iz te pobožnosti, gladi ostrino mesedobnega sovraštva in upočasni snovnost nadvladi duha. Mesec maj, posebej posvečen Mariji, bo to pobožnost še zlasti stopnjeval. Številne vrste vernikov, ki so dosedaj opravljali pobožnost prvih sobot, se bodo v maju še pomnožili in tako dale novega poročstva za duhovno obnovo našega naroda.

V tem mesecu pa bodo tudi zaključile posvetitve Marijinemu Srcu. Ljubljanski škof je o tem izdal posebno okrožnico. V spremnem pismu k tej okrožnici pravi:

»Pošiljam Vam okrožnico v zadevi posvetitve škofije brezmadežnemu Srcu Marijinemu in Vas prosim, da jo pazljivo preberete in vse, kar je v Vaših razmerah mogoče, iz ljubezni do brezmadežne Device tudi izvršite.

Nameravana posvetitev je silno važna zadeva, dvakrat važna v bridskem stanju, ki se narod v njem nahaja, iz katerega bo le neskončno modra božja previdnost naša primeren izhod. Obljube Kraljice presvetelega rožnega venca v Fatimi, ki jih je navezala na posvetitve sveta njenemu brezmadežnemu Srcu, nam upravičeno vzbujajo zaupanje, vemo pa seveda ne, se li bodo nad nami vse izpolnile. Izpolnitev je v božjih rokah. V naših rokah pa je priprava na posvetitev, in sicer duš in src vernikov, da bi posvetitev rodila čim boljše in čim trajnejše duhovne sadove: spreobrnjenosti, usmeritve vsega življenja na Boga, zvestoba v službi Boga in stanovitnost v veri.

Vse, kar moremo, moramo storiti, da bodo duše dobro pripravljene. Srednica vseh milosti pa bo posredovala vse potrebne dejanske milosti in blagoslovila naše napore.

Vremenska napoved za petek, 30. aprila: Še deževno in zelo hladno, sneg celo po nizkih hribih (nad 700 m nad morjem).

Za 1. maj (sobota): izboljšanje.

Zadnja carica

A ta prva velika sreča ni trajala delj kot nekaj dni. Treba se je bilo ločiti. Kraljica Viktorija se je vrnila v Anglijo in je vzela s seboj svojo vnučko. Carjevič pa se je napotil nazaj v Rusijo, kjer je moral prisostvovati zaročki svoje sestre Ksenije, ki se je zaročila z bratrancom, velikim knezom Aleksandrom.

Slavnostne prireditve o priliki carjevičeve zaročke so imele povsem uradni značaj, vse je bilo po predpisanih dvorskih ceremonijah. Rekli smo že, da se ni bil nihče zmenil za to, da bi bil carjevič že prej zaljubljen, in zato tudi nihče ni mogel vedeti, da je šel v Koburg, da se snide ondi z ljubljeno izza dolgih let. Ko so časopisi objavili uradno vest o zaročki, je tedaj vse ostrmel.

»Njegova carska Visokost, veliki dedni knez, prestolonaslednik carjevič Nikolaj Aleksandrovič, se je soglasno z Njegovima Veličanstvoma, Nikolajem in carico, zaročil z Njeno Visokostjo, veliko vojvodinjo Alice Hessen-Darmstadtsko.

Ljudstvo je zvedavo motrilo princesino sliko, ki je bila objavljena v listih. Slika je bila slaba, lepota mlade zaročnice je bila jako zmanjšana. Dejali so, da je ona »otročja, slabo obložena; nekateri so dognali, da ima osoren videz, drugi spet so rekli, da je videti hudobna. Splošno je napravila jako neugoden vtis. K temu je treba dodati, da je bila takrat vsa Rusija Nemčiji in Nemcem sovražna in so sovražili tudi »Nemko«. Malokdo je vedel, da je bila princesa bolj angleška kot nemška. Pod to neuspelo sliko, ki so jo vsi tako kritično motrili, je bil k nesreči še lastnoročni podpis: »Alike, Prinzessin von Hessen«, in to je koj pritisnilo pečat sovráž-

nemu mnenju, češ ona je zares »Nemka«. Dejali so še, da ni ničesar zmožna, da je to zopna malomeščanka, da ji je nemogoče pojmiti veličino Rusije, da je prenapeta in obsedena od megalomanije. Mimo tega je bila prava sestrinica nemškega cesarja Viljema II., človeka, ki so ga v Rusiji najbolj mrzili. Tako so se prav vsi motili v presoji mlade princeze, rusko ljudstvo ji je dodajalo politično, nemško podlago, pa vendar ni bila ona v nikakršni zvezi z njo. Vse to neusmiljeno presojanje, ki se je koj vcepilo v duše vseh, je mnogo pripomoglo k temu, da je bila čez toliko let, v nesrečni krizi države svojega moža tako kruto obojena tudi ona...

Splošno nezadovoljstvo je izviralo tudi iz podlih opazk vseh petrograjskih salonov plemičev. Začeli so govoriti, da se je carjevič sam izrazil, da mu je nevesta zopna in da obožuje neko plesalko in da se ne bo mogel nikdar ogreti za »to grdo Nemko«. Vsi so bili mnemja, da je ta nevesta nemarna ženska in začeli so se norčevati iz nje v raznih epigramih in satiričnih verzih, ki so romali iz rok v roke. V neki taki grdinji pesmi so princezo primerjali z zajedalko, ki ogroža poljedelstvo in ki jo je rusko preprosto ljudstvo poznalo z imenom »hessenska muha«. Namigovanje na tako škodljivo je sprožilo zamisel nekega podlega epigramatika, ki je zapisal: »Gorje nam! Gospod Bog nam noče uslišati naših prošelj in rusko žito bo še nadalje ogražala hessenska muha!

Vsa Rusija se je kar zagrohotala na to in vzdevek »hessenska muha« se je odslej vedno držal tiste, ki je hotela postati žena prestolonaslednika.

Če bi bila mogla princesa Alike slišati vse te norčije in zbadljivke, ki so se trosile po Rusiji na njen rovaš, pa ji vendarle to ne bi bilo moglo skaliti njene sreče. Dobro, da takrat ni zvedela ničesar in

Župan Leon Rupnik v Novinarskem domu

Ljubljana, 29. aprila.

Ljubljanski župan general Leon Rupnik je večer popoldne obiskal slovenske novinarje v njihovem domu v Gosposki ulici. Novinarji so ga pozdravili v svoji sredi in se mu zahvalili za razumevanje, ki ga je do njihovega stanu pokazal, posebej pa za dar, ki ga je namenil za podpiranje brezposelnih članov. Župan general Rupnik se je v prijetnem, neprisilnem razgovoru pozanimal za vse težnje, delo in potrebe društva, da bi tako dobil pravo sliko o organizaciji slovenskih novinarjev. Obliubil je, da bo mestna občina s razumevanjem nasledovala socialno delo novinarske stanovske organizacije in jo bo tudi podprla, kjer koli in kadar koli bo zmogla. Zahvalil se je novinarjem za njihovo tvorno delo in zvestobo poklicu, vse v korist ljudstva Ljubljanske pokrajine.

Iz kulturnega življenja

Letošnje Šmarnice

Ves narod sledi pozivu svojega nadpastirja ter v molitvi in pokori teži po notranji obnovi. In kakor je tej obnovi narod posvečal lani delovne petke Presvetemu Srcu Jezusovemu, tako letos posvečuje pet prvih sobot Presvetemu Srcu Marijinemu s premišljevanjem sv. rožnega venca, kakor je želela Marija ob svojih prikazovanjih v Fatimi. In kaj naj bi letošnje šmarnice obravnavale bolj aktualnega, kakor Marijino pobožnost v obliki, kakor jo zajema zdaj ves narod in v kateri se ves narod izživlja v prošnji za obnovo sveta? Zato je škofij. odbor prvih petih sobot naročil dr. Ivanu Ahčinu naj letošnje šmarnice posveti Presvetemu Srcu Marijinemu v zadostitev za grehe hudobnega sveta, s premišljevanjem sv. rožnega venca ter v upanju na zagotovilo miru in sreče, kakor ga je dala pastirčkom v Fatimi. Zdaj so izšle te šmarnice za leto 1943, kakor jih je napisal dr. Ahčin, v posebni knjigi (str. 160) z naslovno podobo Ljotze Perke ter so na razpolago tako pridigarjem kakor tudi vernikom, ki bi radi duhovnega branja, kakor ga terja današnji čas.

Dr. Ahčin je razdelil svojo snov na 31 šmarničnih govorov v smislu stare šmarnične tradicije. Vsak dan obsega kratko razlago predmeta, zaključuje se pa s skupno molitvijo Mariji. Kot celota pa so šmarnice razdeljene na dva dela: v I. je razporedil pisatelj razlago dogodkov v Fatimi, v II. delu pa izpolnjevanje Marijinega izročila.

Prvi del obsega osem govorov: v njih je sestavljen na prijeten in stvaren način pojasnil začetek portugalske vsenarodne boje poti v Fatimi, kakor so se odigrali leta 1917, ko je v svetu divjala svetovna vojska. Lepo nam prikazuje skromne pastirčke, ki si jih je Marija izbrala za svoje orodje, ter njihova videnja in prikazni, pa tudi pričevanje množic, ki so na lastne oči gledale okolje. Prikazni ter bile priče zlasti pri zadnjem videnju žudeža s soncem 13. julija 1917 leta. Ta je tudi nevernim odprl oči in potrdil prihod nadnaravnega Bitja na zemljo. Nato navaja besede Marijine, kakor jih je govorila otrokom, ki vsebujejo lepe molitve, prošnje za zadostitev za hudobijo sveta, češčenje sv. Rožnega venca, ter zagotovilo trpljenja in Marijine zmage. Potem v nekaj besedah pove, kako se je Fatima razvila v narodno svetišče Portugalske, države, ki stoji vidno pod Marijinim varstvom, kateremu so jo posvetili njihovi škofje, in kateri je ves svet posvetil sedanji papež. Predvsem pa označi pobožnost prvih sobot kot pobožnost, ki si jo je želela Marija sama in ki jo po Njeni želji opravljamo zdaj Slovenci kot celota, da tako pomagamo zadostiti za grehe sveta in reševati neumrljivost svojih duš.

Drugi del, ki vsebuje nadaljnjih 23 govorov, govori najprej o tej pobožnosti ter njenem smislu za sedanje čase, obenem pa se ozira tudi na češčenje Marijinih praznikov sploh ter na način češčenja. Po izročilu Marijinem je treba predvsem zadostitev, pokore in molitve rožnega venca. Temu Marijinemu izročilu posveča avtor premišljevanje več govorov, kjer poudarja predvsem smisel zadostitev in pokore v času brezboštva in hudobij, ter lepoti in razlagi sv. rožnega venca. Podal je lepa premišljevanja posameznih delov in lepe napotke k molitvi te pobožnosti, da rodi največ sadu. Zadnji del pa vodi k posvetitvi Marijinemu Srcu posameznika, družine in naroda ter sadov in milosti ki teko iz te pobožnosti: da bo mnogo duš rešenih, da se bo zlo na svetu poleglo in da nastopi daljša doba miru. Vse to, kar je zagotovilo Fatimske Marije. Teh sedem govorov pade na zadnje dneve maja, ter bodo služile kot najlepša priprava za posvetitev naroda Presvetemu Srcu Marijinemu, ki jo bo opravil Prezvišeni 30. maja tega leta.

Tako torej tvorijo te šmarnice najlepšo duhovno pripravo na veliko versko svetlečost, ki naj obnovi naš narod duhovno, ga prečisti v pokori in zadostitvi z novo vero in vrne miru zdravega in življenja zmogljega. Tako lepo sovpadajo v velik čas kot najoslednejše versko opravilo in se vključujejo v notranjo harmonijo s pobožnostjo vsega naroda Mariji. Kraljici kristjanov in Njenemu Presvetemu Srcu. td.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Neko podjetje z igračami se je rešilo na ta način poloma, da je začelo na svojih igračah objavljati njegove slike. Harry Alexander si pridobiva na ta način nakupovalce, da podaja po radiu namišljeno boksarsko tekmo med svojim podjetjem ter med tekmeč. Po Chryslerjevih strojih hodijo sloni ter s tem nazorno dokazujejo njih trdnost.

To se pravi dramatizirati resnico! Ni dosti, če izrečemo resnico, treba jo je narediti živo, zanimivo, dramatično. To je velika prednost filma in radija. Tudi vi si morate privzeti to metodo, če hočete imeti kaj uspeha.

Kot reklamo za mišji strup je nekdo postavil v svojo izložbo dve živi miši. Tisti teden je prodal zelo veliko strupa.

Nek ameriški list je podvzel študijo o neki kožni kremi. Potreboval pa je nekaj podatkov. Poslal je torej svojega pooblaščenca k ravnatelju neke oglasne družbe, ki se je za stvar zanimala.

»Ko sem bil prvi pri njem,« tako pripoveduje časnikar, »sva razpravljala zagrizeno ter na dolgo in široko o naših metodah pri tem proučevanju. On je trdil, da nimam prav, jaz pa sem mu za vsako ceno hotel dokazati, da imam. Končno mi je uspelo, da sem v debati dobil nekaj prednosti, a bilo je že prepozno, ker sem moral oditi; in tako nisem dosegel ničesar.

Naslednji dan sem šel spet k ravnatelju. Ravno telefoniral je. Tedaj sem razpostavil po mizi vseh dvaintridesetih vrst kreme v škatlicah, ki so se vse hotele kosati z njegovimi. Poleg vsake škatlice je bil pritrjen listek, na katerem je bil napisan v kratkih in jasnih besedah uspeh mojega proučevanja.

Ni bilo treba več razpravljati. Ravnatelj je pozorno pregledal listek za listkom, mi stavlil nekaj vprašanj, nakar sva začela prijateljski pogovor. Malo prej mi je izjavil, da ima samo deset minut časa. Zdaj pa sva že govorila nad eno uro. Prav za prav sem mu danes povedal isto, kar sem mu govoril včeraj. Razlika pa je bila ta, da sem mu danes isto stvar prikazal na bolj živ in resničen način.

Odtod sledi enajsto pravilo:

Vaše ideje morajo biti žive in dramatične.

Če ne uspete, poskusite vsaj to

Karl Schwab se je nekega dne pritoževal nad ravnateljem neke svoje tovarne zaradi majhnega delovnega uspeha njegovih ljudi. Ravnatelj se je izgovarjal: »Na noben način ne morem doseči večjega uspeha. Nič ne pomagajo sta imela zvečer malo pred nastopom nočne ekipe.

»Dajte mi kos krede!« pravi Schwab. Nato pa se obrne k bližnjemu delavcu in ga vpraša: »Kolikokrat ste danes naložili?

»Šestkrat.«

Schwab ne reče ničesar, pač pa s kredo nariše na tla številko »6« ter odide.

Ko je prišla nočna ekipa, so možje takoj vprašali, kaj pomeni tista številka »6«.

»Tu je bil lastnik in on je narisal na tla številko, ki pomeni, kolikokrat smo ta dan naložili.«

Naslednji dan pride Schwab spet v tovarno in vidi, da je nočna ekipa zbrisala številko »6« in jo zamenjala s številko »7«.

Možje, ki so morali delati podnevi, so bili ob tej novi številki ogorčeni. Ali so možje iz nočne ekipe morda mislili, da pomenijo nekaj več? Spravili so se vneto na delo in zvečer narisali na tla velik »10«.

V kratkem času je ta tovarna začela proizvajati več kakor vsaka druga v listem okrožju.

Kakšen sistem je to?

Schwab pravi: »Treba je vzbuditi nagon tekmovanja v dobrem pomenu besede, to je, željo po prvenstvu.«

Torej želja po prvenstvu! Izzvati je treba tekmo in boj. To je nezmisljiv način, kako razumni ljudje vedno dosežejo, kar hočejo.

Brez njihovega izzivanja Teodor Roosevelt ne bi nikoli postal predsednik Združenih držav. Nekdo drug je bil predlagan na Rooseveltovo mesto.

Teodorju Rooseveltu je upadel pogum in bil je že pripravljen, da se umakne, ko je nekdo zaklical: »Teodor Roosevelt je torej strahopetec!« Zadostovali sta ti besedi in Roosevelt je vztrajal pri svoji kandidaturi. Ostale dogodke pozna dobro zgodovina. To izzivanje ni le spremenilo življenja nekega moža, temveč je imelo velikanski učinek na zgodovino celega naroda!

Ko je bil Al Smith guverner New Yorka, je bilo izpraznjeno mesto ravnatelja pobiljevalnice v Sing-Singu. Med jetniškimi zidovi so si sledili drug za drugim razni škandali in položaj je postal nevzdržen. Treba je bilo človeka z železno voljo, ki bi razčistil razmere. Al Smith je poklical Lewisa Lawesa in mu nardno rekel:

»Kaj bi rekli, če bi vas imenoval za ravnatelja v Sing-Singu?« Rabim človeka, ki ima precejšnje izkušnje.

Lawes je bil v zadregi. Vedel je, kako težak in delikaten je položaj ravnatelja v jetnišnici. Bila je to služba, ki je bila podvržena muham vseh pomembnih in nepomembnih politikov.

Ravnatelj so si neprestano sledili. Nobeden ni mogel ostati dolgo časa. Razen tega pa mora misliti tudi na svojo bodočnost. Ali ga ne bi neuspeh v tej službi oviral pri njegovem bodočem delu?

se je pripravljala za svojo vlogo kot »carjevičevna« (uradni naslov za ženo carjeviča). Začela se je učiti ruščine in prejemala je verski pouk, ki je bil potreben za prestop v pravoslavlje. Videli smo že, da je bil vprav ta prestop edini črni oblak na nebesu sreče te mlade neveste. Dodelili so ji posebnega duhovnika, da jo pripravi na ta važen korak. To je bil višji duhovnik Janjiščev, načelnik »dvorske duhovščine«, človek brez predsodkov, svobodnega mišljenja, bolj poln kot mnogi drugi člani ruskega duhovništva, izrazitega modernega duha in mišljenja spričo protestanstva. Pod njegovim vodstvom se je princesa uvela v pravoslavno Cerkev zgolj formalistično, brez pravilne podlage in ti njeni prvi koraki v pravoslavlje so vodili mimo vsega slabega in tepega, kar je v tej veri. Čez ena in dvajset let nato je carica, govoreč o tej veroizpovedi, živahno pripomnila: »Vi, ki ste že od detinstva v pravoslavni veri, ne morete razumeti, kaj se to pravi, ko človek stopi vanjo po protestantski veri, ki je tako mrzla in mrka, pa zagleda tu celo kraljestvo luči in mističnih skrivnosti! Presveta Devica, svetniki, vse to nadnaravno carstvo! Pa pomislite, da mi je bil oče Janjiščev, ko me je bil poučeval v pravoslavni veri, dejal, da ni nobene bistvene razlike med protestantsko in pravoslavno vero! Zatorej sem bila mislila, ko sem prestopila iz ene v drugo, da je vse skupaj le razlika v zunanosti, zgolj formalnost. Šele mnogo kasneje sem zagledala nov svet, ki se je odprl pred menoj, svet, ki je bil tako lep, tako ves svetel!« (Te besede je pisateljica Julija Dangas, ki je spisala »Zadnja carica«, slišala od carice same poleti 1914, malo pred začetkom prve svetovne vojne.)

Lahko je bilo v duhu videti vso versko pot te vzhičene duše, ki se je v novi veri vsa prerodila, dokler se ni slednjaj vdala pogubonosnemu mističizmu...

S. S. VAN DINE:

56

Umorjeni Kanarček

»Toda izmed treh oseb, ki so lahko bile v stanovanju, Skeel pozna samo eno, namreč Mannixa.«

»Brez dvoma. Zanimivo je tudi, da izmed teh treh oseb samo Mannix pozna Skeela.« Heath nas je že čakal pri vstopu v palačo. Tudi on je bil videti zaskrbljen in nam ni podal roke z enako domačnostjo kot drugače.

»Postavil sem Snitkina k dvigalu,« je dejal. »Burke je na hodniku, Emery pa je pri njem in čaka, da pojde v Swackerjevo sobo.« Vstopili smo v palačo, ki je bila nenavadno pustila in prazna, ter odšli v četrto nadstropje. Markham je odklenil vrata svoje pisarne in vstopili smo.

»Guillfoyle, policist, ki nadzoruje Skeela,« je dejal Heath, ko smo sedli, »nam bo telefoniral, ko bo njegov varovaneec odšel od doma.« Manjkalo je samo še dvajset minut do desetih. Pet minut pozneje je vstopil Swacker. Vzel je zvezek, ki ga je rabil za stenogram in se utaboril za vrati, ki so vodila v Markha-

movo privatno pisarno, od koder bi lahko slišal vse, ne da bi kdo videl njega. Markham si je prižgal cigaro in Heath je storil isto. Vance je medtem že mirno kadil. Bil je izmed vseh najbolj miren. Vendar pa sem iz načina, kako je stresal pepel s cigarete uganil, da je tudi on nestrpen.

Kakih pet minut je vladala v sobi popolna tišina. Končno pa je narednik nevoljno zagodrnjal:

»Nikakor ne razumem načina, kakor se zdaj zadeva razvija. Najprej dragulji, ki smo jih našli tako skrbno shranjene... potem pa ta gizdalineček, ki hoče vse izblebetati... Vse skupaj se mi zdi nesmiselno.«

»Res je težko razumeti, rad priznam. Vendar pa ni brez smisla.« Vance je leno gledal proti stropu. »Tisti, ki je vzel dragulje, ni vedel, kaj naj počne z njimi... Nikakor jih ni hotel imeti... strašno so mu bili napoti...«

Ta zadeva je bila za Heatha preveč neumljiva. Dogodki prejšnjega dne so tako razmajali temelje njegovih domnev, da zdaj sploh ni našel več besed.

Ob desetih je vstal in odšel v predsobo. Ko se je vrnil, je primerjal svojo uro s stensko in nato začel hoditi gor in dol po sobi. Markham je skušal urediti listine na svoji mizi, a jih je kmalu z nestrpnostjo krenil porinil v stran.

»Prišel bo ali pa se bo pripeljal brezplačno!« je zamrmral Heath.

Nekoliko pozneje je zopet nenadoma odšel iz sobe. Slišali smo, da je poklical Snitkina, a kmalu se je vrnil z nezadovoljnim obrazom, ki je izdajal, da o Skeelu še ni duha ne sluha.

»Telefoniral bom na ravnateljstvo,« je dejal. »Videli bomo, kaj nam pove Guillfoyle. Bomo vsaj izvedeli, kdaj je prijatelj odšel od doma.« Z ravnateljstva so mu sporočili, da se Guillfoyle ni uglasil.

»Čudno je to!« je zagodrnjal in odločil slusalko.

Bilo je že dvajset minut čez deset. Markham je postal vedno bolj nemiren. Umor Kanarčka je ostal nepojasnjen, kljub vsemu njegovemu prizadevanju, in to ga je delalo malodušnega. Upal je, da mu bo razgovor s Skeelom vse pojasnil ali da bo vsaj dobil dragocene podatke, ki mu bodo pomagali zadevo pojasniti. Dolgotrajno čakanje ga je spravljalo v nevoljo.

Vstal je in stopil k oknu. Čez nekaj časa se je vrnil k mizi. Njegov obraz je kazal nenavadno odločnost.

»Dam mu odlog še do pol enajstih,« je izjavil. »Če do tedaj ne pride, boste naročili, gospod narednik, da ga pripeljejo semkaj z vozom za jetnike.«

Zopet je nekaj minut vladala popolna tišina v sobi. Vance se je gugal v svojem naslanjaču,

a čeprav je imel cigareto v ustih, sem opazil, da ni kadil. Globoka guba se mu je zarežala v čelo. Spoznal sem, da preiščuje nekaj zelo važnega.

»Ne, to ne more biti!...« je nenadoma vzkliknil. »In vendar!... Njegov obraz je potemnel. In vendar je tako!... Kako nesposoben sem biti!... Kako velik osel sem!...«

Šinil je kvišku, nato pa se je sklonil in gledal v tla, kakor da bi se prestrašil lastne misli.

»Markham, to mi ni všeč... niti malo mi ni všeč... Nekaj strašnega se godi, nekaj satanskega. Kar vroče mi postaja ob tej misli. Staram se in postajam sentimentalni,« je pristavil in se skušal delati veselega, toda njegov pogled je govoril ravno nasprotno. »Zakaj nisem tega uganil že včeraj?... Pustil sem, da se je to zgodilo...«

Vsi smo ga presenečeno gledali. Še nikdar ga nisem videl takega dekadentno, da je bil navadno tako brezbržen in skoraj cinčen, je še povečalo pomen njegovega sedanjega razburjenja. Trenutek pozneje se je stresel, kakor da bi se hotel iznebiti groze, ki ga je težila, nato pa je pristopil k Markhamovi mizi in se naslonil nanjo z obema rokama.

»Ali vidiš?« je vprašal. »Skeela ni od nikoder. Nima pomena, da ga še čakamo tukaj... Tudi nima pomena, da smo prišli semkaj... Ili moramo k njemu. Čaka nas... Pojdimo nemudoma!«

Sport

S Korotanovega turnirja

Tekmovalo je 150 juniorjev, kar pomeni rekordno udeležbo! — Nadaljevali bodo prihodnjo soboto in nedeljo

Korotanci so še enkrat pokazali, da nočejo za nikomur zaostajati v namiznem tenisu. O veliki noči so priredili nagradni turnir za prvenstvo Ljubljane. Čeprav so bila na vrsti samo tekmovalna juniorjev, se jih je vendar zbralo nenavadno lepo število — okrog 150. Pokrovitelj velikopotezne športne prireditve je bil ljubljanski župan general Leon Rupnik, ki ga je zastopal višji svetnik dr. Arnošt Brilej.

Organizacija turnirja, ki se je razvijal preko številnih predtekmovalnih do končnih borb za naslove raznih kategorij, je bila prav dobra. Zlasti živahne so bile borbe odličnih juniorjev, ki spadajo pod letnike 1926—1928. Kdor se je hotel med temi prebiti do končnih iger, je moral prestati vrsto težkih preizkušenj. Končna ocena juniorjev tako imenovanega višjega razreda je bila tale: 1. Stefan Strojnik, 2. Potočnik, 3. Dular, 4. Podobnik; vsi imenovani so člani SK Korotana.

Tudi v skupini mlajših juniorjev je bilo precej vnetega prizadevanja in napenjanja živcev okrog zelenih miz. V tej skupini tekmovalcev, rojenih leta 1928 in mlajših, je zmagal Bajt, ki je potisnil Podobnika, Bajca in Bričja na naslednja mesta. V tekmovalju moštev so se izkazali Korotanci, v tekmovalju dvojic pa Mladikarji. Nazadnje so priredili še tolažilni turnir, pri katerem sta prišla do finala Bajt (Korotan) in Klun (Mladika). Izid je bil 2:1.

V soboto, 1. maja, ob 14 bodo začeli Korotanci z drugim delom turnirja za prvenstvo Ljubljane. Tokrat bodo na vrsti seniorji, katerih morda ne bo toliko kot je bilo mladih igralcev, pokazati pa bodo morali solidno znanje, preden bodo nagradi na mikavnih naslovih in z nagradami, med katerimi je tudi nekaj lepih knjig.

14. kolo šahovskega turnirja

Praški turnir ima skoraj vsak dan svoje muhe! S 15. kolom so nehali z razporedom, po katerem je moral igrati, ki naj bi popoldne igral z gospo Suchy, igrat s Thelenom popoldne. Od tega kola naprej igra vsak udeleženec le po eno igro. Upoštevati je treba le, da je Thelen igral eno partijo manj kot drugi in da ima tudi dr. Florjan, ki še ni igral s Thelenom, pa mu je bila anulirana igra s Carlsonom, eno partijo manj kakor drugi. V 14. kolu so pa nekateri igralci igrali zelo površno in delali hude napake, kar se je seveda tudi hitro maščevalo. Dr. Aljehin je igral z dr. Florjanom. Zrtvoval mu je kmeta, nato pa v lepem napadu na damsko krilo še trdnjavo. Dobil je za to kmeta in — partijo. Pachman je izgubil svojo igro proti Lokvenču že v sedmi (!) potezi. Tedaj je namreč zgubil figuro in se takoj nato vdal. Keres je z lahkoto podrl Fichtla. Prucha je imel proti Šajtarju slabši položaj, poleg tega je še nepravilno zrtvoval kmeta. Šajtar je mirno igral naprej in dobil. Foltys ima v prekinjeni partiji z Dietzom dobljeno igro, medtem ko je še nejasen izid prekinjene partije Novotny—dr. Bartošek. Šimisch je nerodno izmenjal figure in je prišel v težko končnico s Podgornjem. Vendar je verjetno, da bo prekinjena partija končala remis. Izidi partij: Kubánek—Urbanec 0:1, Opočenský—Suchý 1:0, Katětov—Thelen 1/2:1/2. Od prekinjenih partij je dobil Aljehin igro proti Šajtarju in proti Lokvenču. Remis se je končala igra Opočenský—Bartošek.

Stanje po 14. kolu: dr. Aljehin 12, Keres 10 (1), Šimisch 9 (1), Katětov 8 1/2, Foltys, Thelen 8 (1), Lokvenč, Šajtar, Urbanec 8, Prucha 7 (1) itd.

Turnir seniorjev bo trajal od sobote popoldne do nedelje zvečer.

Hermes : Ljubljana

Za nedeljo, 2. maja, je določila Nogometna zveza v Ljubljani naslednji prvenstveni spored: ob 15 Vič : Mladika (II. razred), ob 17 Hermes : Ljubljana (I. razred). Prireditve bo na Hermesovem stadionu v Šiški.

Po znanju, ki ga je pokazala enajstotica Ljubljane na velikonočnem turnirju, velja za nespornega favorita. Njene vrste so spet precej vigrane in vidno se tudi izboljšuje fizična zmogljivost moštva. Nobenega dvoma ne more biti o tem, kdo bo dosegel končno zmago na domačem prvenstvu, zanimivo pa bo motriti sposobnost ostalih moštev v razmerju z enajstotico Ljubljane.

V nedeljo bo na vrsti Hermes, ki preživlja nekako krizo, kakor sodimo po njegovih zadnjih neuspehih. Vodstvo kluba nam sporoča, da bo preuredilo svoje vrste in da bo igralce, ki se niso obnesli, nadomestilo z drugimi. Tekma z Ljubljano bo pokazala, če bo imel Hermes pri tej preureditvi postave kaj več sreče.

S predtekmo bodo začeli že ob 14, ko bo sta nastopili rezervi Hermesa in Dopelavora t. t.

Nekaj dodatkov

k zmagi Torina in k položaju v B razredu

Včeraj smo poročali, kako si je priboril Torino italijansko nogometno prvenstvo za 1942-43. Zmagal je prepričljivo, čeprav samo s 44 točkami. Končni vrstni red moštev A razreda je tale: Torino 44 točk, Livorno 43, Juventus 37, Ambrosiana 34, Genova 33, Bologna, Fiorentina in Milano po 29, Atalanta, Lazio in Roma po 28, Vicenza 25, Bari, Triestina in Venezia po 24, Liguria 22. Za Ligurio je gotovo, da jo bodo premestili v nižji razred, medtem, ko bodo Bari, Triestina in Venezia še odigrali kvalifikacijske tekme. Po teh tekmah bomo zvedeli, kdo bo delal tekmo prihodnje sezone Liguriji družino v B razredu.

Preostane nam še, da poročamo o podrobnih izidih B razreda: Cremonese:Savona 3:1, Pescara: Udinese 1:0, Siena:Pisa 2:0, Novara:Fanfulla 1:0, Mater:Alessandria 4:1, Modena:Padova 2:0, Spezia:Brescia (prelozeno), Napoli:Anconitana 5:2.

Vrstni red in točke v B razredu: Modena 39, Napoli 38, Pisa 36, Brescia 35, Pro Patria 34, Spezia 32, Cremonese 31, Pescara 28, Padova 27, Anconitana in Fanfulla po 26, Novara 23, Alessandria, Mater in Udinese po 22, Siena 21, Savona 16.

Šport v kratkem

Izbirno tekmovalje za »Veliko nagrado v tekih na srednje proge«. V nedeljo popoldne bo na tekašišču Hermosa v Šiški zanimiva lahkoatletska prireditev, na kateri bodo nastopili mladi tekači v teku na 1000 metrov. Tekmovalje je odprto za vse in se bodo prijave zaključile v petek. Prijavam mora biti priložena pristojbina po 1 liro za vsakega obnema pa mora vsebovati podatke o družstvu, šoli, ustanovi, oddeku ali Dopelavoru, ki ga bo prijavljeni zastopal. Če bo število prijavljenih dovolj veliko, bodo odrejani predteki s pričetkom ob 16.15, finale pa bo neprekinjeno v nedeljo, 2. maja ob 17.45.

SK Mladika vabi vse igralce I. moštva in rezerve na sestanek, ki bo v petek ob 20 v Mladinskem domu.

Hermes — nogometni odsek. Igralce prvega in rezervnega moštva pozivamo, da se udeležijo sestanka v četrtek, 29. t. m. ob 18 na igrišču. Po sestanku bo trening na dva gola.

Vienna si je zagotovila naslov dunajskega nogometnega prvaka V nedeljo je igrala proti Austriji in zmagala s 6:3. Sedaj ima že tako velik naskok v točkah, da ji nikdo ne more več ogroziti prvenstva. Prireditve je bila v Praterju in je privabila 20.000 igralcev.

Podkralj ne sme gledati na vrednost darov, marveč na njihov pomen. Darovi pridelkov dežele so bili izraz odvisnosti: kdor jih je prinesel, se je priznal za podanika tistega, kateremu jih je poklonil; ga počastil, da uporabimo izraz od tam, kjer se je rabil za vdanost vladarjem.

Ko je Jakob poslal darove podkralju Egipta, se je izjavil za njegovega podanika in ga priznal za višjega.

Bratje so odšli, da nalože srebro in darove na dva boljša osla. Krčmar se jim približa in jih radovedno sprašuje o tamkajšnjih gostilničarjih prej in zdaj, o njihovi domovini in dogodivčinah na potovanju. Ti so kratko odgovarjali na njegova vprašanja.

Ko so se razgovarjali, je vstopil na dvorišče izredno suh mož. Njegova lica so bila vrta, podobenče strleče, lasje dolgi; po licu in pod nosom so mu štrlele dolge kocine; že dolgo se ni bil obril. Preširoka obleka je bila umazana; lakota in beda sta vtisnili svoj pečat na ubogo lice in Benjamin je čustvoval z njim, ker ni bil še videl v kanaanski deželi takih izstradančev.

Mož se vsede na kamenito klop, ki je bila sredi dvorišča poleg uboge palme, ki se je tudi posušila.

»Ze nazaj?« vpraša krčmar.

»Kmalu smo končali.«

Službe

Dobe:

Služkinjo

pošteno, za vsa hišna in vrtna dela razen kuhanja, sprejemem takoj. Jegličeva št. 24. (b)

Posestva

Napredaj:

VILA, novejša na Prulah 1118A, nova, štiristanovaljska v Šiški.

1118A, prtilična, s 600 m² vrta, pripravna za zidavo trinatadstropnice, ob Celovski c., pred staro cerkvijo.

1118A, visokoprtilična, novejša, dva trikotna in v n. prtiliču eno dvo- sobno stanovanje. PARCELE ob Bleiweisovi cesti, za Bežigradom, v Šiški, Rožni dolini in vzhodnem delu od 55 L za kvadrat meter naprej. ZAJEC ANDREJ, realitetna pisarna, Tavčarjeva ulica št. 10.

Zemljiški kompleks

v izmeri ca. 29.000 m², v bližini glavne carinarnice, napredaj. Zajec Andrej, realitetna pisarna, Tavčarjeva ulica 10. (p)

Prodamo

Brezove melle

in držaje za lopate ter motike dobiti pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova cesta 29. (l)

Prekle

za tižol in paradižnike dobiti pri »Gospodarski zvezi« v Maistrovi ulici št. 10. (l)

Suho sadje

prodaja Gospodarska zveza, Bleiweisova cesta 29.

Mrčes

(ušl, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničiti s »Tolxin« praškom. Drogerija KANC, Zidovska ulica 1.

Bramorje

in voluharje uniči preizkušeno sredstvo BRAMORJE. Z navodilom v drogeriji Kanc, Zidovska ulica št. 1. (l)

Izposodite si gramofon

in plošče proti majhnim odškodninam pri tt. »Evere« Prešernova ul. 44

Zaboje

vseh velikosti in paradižnikove sode od 25 do 200 litrov, primerne za kisel, zelje, smolo itd., dobiti večje število v Kolodvorski ulici 3 na dvorišču.

Čebulček in krompir

topinambur nudi po znižani ceni Sever & Komp. Ljubljana. (l)

Semenski krompir

na nakaznice je zopet na razpolago pri tvrdki Niklsbacher, Pražakova 4.

Šivalni stroj

»Singer«, v dobrem stanju, ugodno prodam, in šivalni stroj na ročni pogon. Kamniška ulica 13, prtiličje, levo. (l)

Objave

Č. sestra,

ki je kupila 28. t. m. pri tv. Oblat, Sv. Petra c. 18, črne čevlje št. 39 z nizko peto, prosim, da se brezpogojno takoj oglasi v gornji trgovini.

Kupimo

Pisalni stroj

dobro ohranjen, po možnosti novejšo tiplo, kupim. Ponuditi: A Kovačič, Prešernova 44.

Uajenci

Krojaškega vajenca

zdravega, iz poštene kmečke hiše, sprejemem takoj. Robert Ribič, krojaški mojster, Ortnek.

Pohištvo

Kupimo

več snažnih sobnih in kuhinjskih oprev, kakor tudi posamezne komade pohištva, kavče, otomane, posteljnino, žimnice, zložljive in otroške postelje, ter druge uporabne predmete, stalno kupuje Nova trgovina »Oglede«. Mestni trg 3. (Vhod skozi vežo).

Denar

Vse denarne in

trgovske posle

izvršim hitro in točno. Obrnite se na

RUDOLF ZORE

Gledališka ul. 12, Tel. 38-10

KINO UNION 22-21

Zanimiv roman mlade sirote in slavnega pisatelja

»Mala gospodična«

V glavnih vlogah: Laura Nucci, Loredana, Nino Besozzi in drugi...

Predstave: delavnik ob 15.30, 17.30, 19.30; ob nedeljah ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30.

KINO SLOGA 27-30

ASSIA NORIS

Živahna, sladka, pa tudi vseumgočna in presenetljiva v lepi zabavni komediji

»Marjeta med tremi«

Poleg nje še Carlo Campanini, Giuseppe Porelli. — Dokumentarni Luce: Guidonia. Pričetek predstav ob 14, 15.30, 17.40, 19.30.

KINO MATICA 22-41

Najboljši pevski film pretresljive vsebine očarljive Zarah Leander

»Za njegovo srečo«

Predstave ob 17 in 19.15.

MATINEJA:

»Trgovca s sužnjami«

Predstave ob 15.

KINO KODELJEVO 41-44

Kragina filmska umetnina, izdelana po Manzonijevih »PROMESSI SPOSI«, najlepši in najbolj čitanem romanu

»Zaročenca«

V glavnih vlogah Gino Cervi, Dina Sassoli. Nad 39.000 sodelujočih!

Neugnani GEORGE FORMBY na lovu za pustolovčinami

»Pustolovec«

PREDSTAVE: delavnik ob 17.30; nedelja ob 14.30 in 17.30.

Umrli nam je naš ljubljani soprog, dobri oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

FRANJO MAR

vlakovodja državnih železnic

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, 1. maja 1943, ob 3 popoldne z Žal, iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu.

Ljubljana, Sv. Tomaž, Trbovlje, Zagreb, dne 29. aprila 1943.

Žalujoči:

Ana, soproga; Lojzka por. Mavser, Draga por. Rajgel, hčerki in ostalo sorodstvo.

»Na katere pa noben od nas krčmarjev ni pristal.« pripomni novi prišlec.

»Mi nismo poljski delavci, marveč služabniki vseh. Naše delo je vedno donosalo kruha, a bojim se, da bomo morali kmalu reči: »Vzemi naša gostišča in daj nam kruha! Ta so tvoja in mi bomo delali zate, da obogatimo Faraona!« odgovori gostilničar.

»Lakota mora biti zelo velika v deželi, ako je ljudstvo prišlo do takih izredov,« pripomni Benjamin.

»Zares umirajo lakote. Ali pri vas ni lakota tako huda?« vpraša novi prišlec.

»Ako bi ne bila huda, bi se ne bili podali na tako dolgo pot, ne bi bili prišli prav sem, da kupimo kruha.«

»Sestrancile« krične mož okostnjak. »Prinašamo srebro v deželo,« se brani Ruben.

»Prinesite nam kruha! Srebra ima Faraon preveč.«

»In žitnice so tudi zvrhane žita,« se zagovarja Ruben.

»Kaj je odgovoril podkralj?« vpraša gostilničar, ki bi rad pomiril prepirljive.

»Izjavil se je, da bo vzel zemljo in dal v zameno kruha.«

»Na ta način bo vsa zemlja v Egiptu postala Faraonova last.«

»Da.«

ČAS A EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni